

SZKODNIKI ROŚLIN UPRAWNYCH I ICH ZWALCZANIE.

NICIENIE, ROZTOCZA, OWADY, ŚLIMAKI, PTAKI, SSAKI

przygotowała dr Maria Kosior – nauczyciel zawodu ogrodnik

Szkodniki- niepożądane gatunki zwierząt, których występowanie i aktywność życiowa w uprawach rolniczych i płodach rolnych powodują szkody o znaczeniu gospodarczym

Szkody powodowane przez szkodniki to :

✓ **bezpośrednie uszkodzenia** roślin spowodowane ich żerowaniem, osłabianie rośliny

✓ **szkody przyczyniające się do infekcji**

bakteryjnych i grzybowych uszkodzonych żerowaniem tkanek bądź pozostawianymi na powierzchni roślin wydzielinami i odchodami

✓ **straty magazynowe**

✓ **zanieczyszczenia plonu odchodami, wydzielinami, wylinkami**

Fot.1

Fot.2

Jakie są objawy uszkodzeń na liściach ???

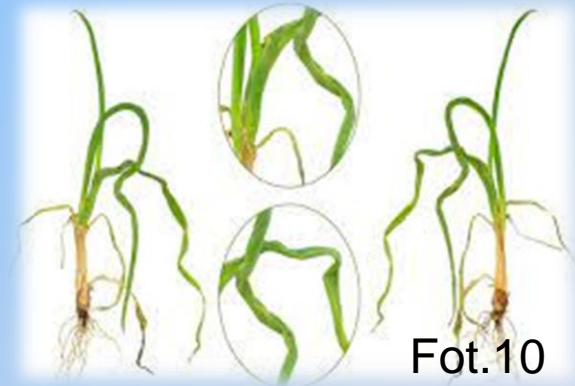
Objawy uszkodzeń powodowanym przez
szkodniki o aparacie gębowym gryzącym:

- ✓ **dziurawienie**, np. piętnówki, pchełki, pędrusie
- ✓ **żery zatokowe**, np. oprzędziki
- ✓ **gołożery**, np. gąsiennice bielinków, piędzika przedzimka
- ✓ **minowanie**, np. miniarki, śmietka ćwiklanka
- ✓ **szkieletowanie**, np. gatunki chrząszczy, gąsiennice

Aparat gębowy kłująco – ssący (roztocze, mszyce, wciornastki, czerwce)

✓ punktowe odbarwienia

✓ deformacje liści

Objawy na łodygach:

- ✓ uszkodzenie pędów
- ✓ minowanie pędów
- ✓ punktowe skorkowacenia
- ✓ ogryziona kora

Objawy uszkodzeń na korzeniach:

- ✓ miotlastość korzeni
- ✓ gnicie części podziemnych

Objawy uszkodzeń na kwiatach:

- ✓ wygryzione pąki kwiatowe
- ✓ zdeformowane
nabrzmięte pąki
kwiatowe
- ✓ małe pąki kwiatowe

Objawy uszkodzeń owoców i nasion:

- ✓ wyjedzony miękisz
- ✓ skorkowaciałe blizny i deformacje
- ✓ nasiona z dziurkami
- ✓ odchody w owocach i nasionach

Fot.23

Fot.24

Fot.26

Fot.25

Fot.27

Na czym polega pozytywna rola niektórych gatunków owadów, ptaków, płazów i ssaków ???

- ✓ odstrasza organizmy szkodliwe
- ✓ zjadają szkodniki
- ✓ są zapylaczami roślin

NICIENIE

Mątwik ziemniaczny

Fot.35

Niszczczyk zjadliwy →

Fot.36

Fot.37

Fot.38

Guzak północny

Fot.39

Węgorek chryzantemowiec

Fot.40

ROZTOCZA

Roztocz truskawkowy

Przędziorek chmielowiec

Wielkopąkowiec porzeczkowy

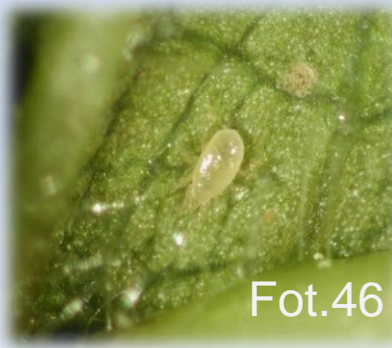

Podskórnik gruszowy

Rozkruszek korzeniowy

Podrdzewiacz śliwowy

OWADY – najliczniejsza grupa

Występują gatunki uskrzydłone

i bezskrzydłe

Fot.48

Fot.49

turkuć podjadek (największy)

Fot.50

Fot.51

wciornastki (najmniejsze)

Fot.52

Fot.54

Fot.56

Fot.53

Fot.55

Fot.57

**miodówka
jabłoniowa**

**mączlik
szklarniowy**

**bawełnica
korówka**

Mszyce (burakowa, kapuściana, owocowo-zbożowa, jabłoniowo-babkowa, śliwowo-trzciniowa, wiśniowo-przytuliowa

Fot.58

Fot.59

Fot.61

płaszczyniec burakowy

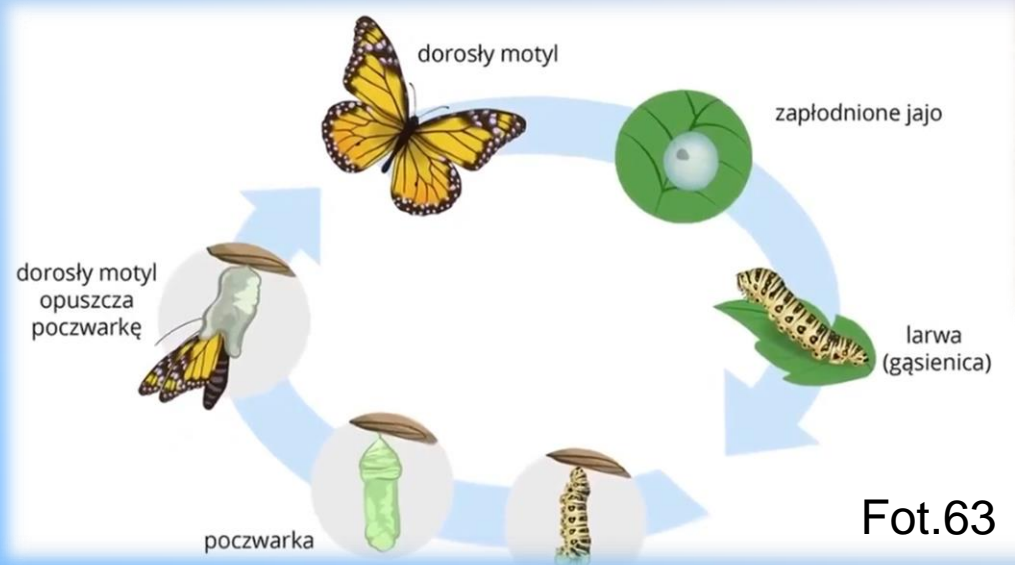
Fot.60

Fot.62

warzywnica kapustna

Motyle

Fot.64

mole zbożowe

Fot.63

Fot.65

**pachówka
strąkóweczka**

Fot.67

**tantniś
krzyżowiaczek**

Fot.66

Fot.68

Fot.69

Fot.70

Fot.73

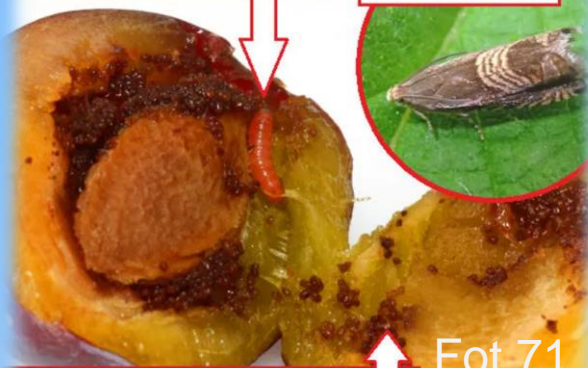

Fot.72

owocówka jabłkóweczka

GĄSIENICA I USZKODZONY OWOC

DOROSŁY MOTYL

Fot.71

ZIARNISTE ODCHODY SZKODNIKA

namiotnik jabłoniowy

bielinek kapustnik

Fot.74

Fot.75

piędzik przedzimek

Fot.76

przeziernik jabłoniowiec

Fot.77

Fot.78

Błonkoskrzydłe

rośliniarki

gnatarz rzepakowiec

owocnica jabłkowa

Muchówki pryszczarek kapustnik

Fot.85

Fot.86

Fot.89

Fot.87

Fot.88

Fot.90

śmietka cebulanka

śmietka kapuściana

Fot.91

Fot.93

Fot.92

Fot.94

połyśnica marchwianka

miniarki

trzep szparagówka

Fot.95

nasionnica trześniówka

Fot.96

ziemiórka ziemniaczna

Fot.97

Fot.98

komarnica warzywna

Fot.99

Chrząższe

Fot.100

**guniak
czerwczyk**

Fot.101

**chrabąszcz
majowy**

Fot.102

PĘDRAKI

drobnica burakowa

Fot.103

Fot.104

strąkowiec bobowy

Fot.105

stonka ziemniaczana

Fot.106

Fot.107

poskrzypka cebulowa

pchełka ziemna

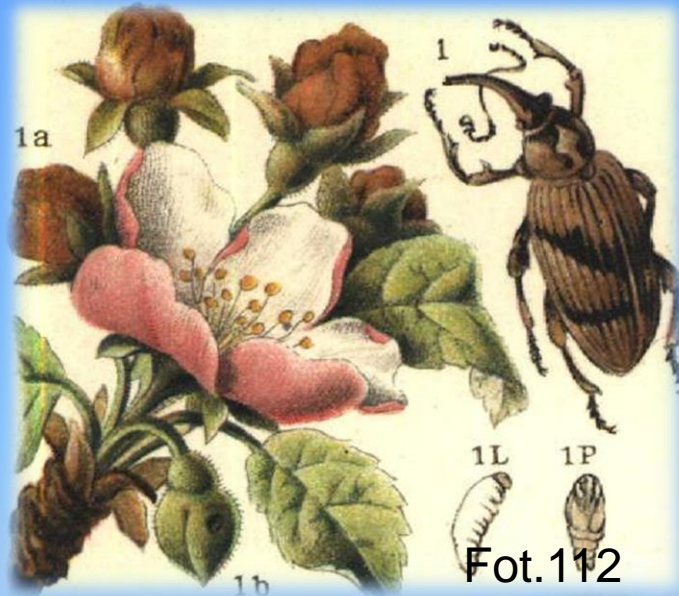
chowacz galasówek

chowacz brukwiaczek

kwiecień jabłkowiec

Fot.112

kwiecień gruszowiec

Fot.113

Fot.114

ŚLIMAKI

- ✓ pomrów wielki
- ✓ pomrowik
- ✓ wstężyki
- ✓ winniczek

Fot.115

Fot.116

Fot.118

Fot.117

Fot. Robert Cameron

PTAKI

- ✓ szpaki
- ✓ wróble
- ✓ kawki

SSAKI

- ✓ sarny, jelenie
- ✓ nornice, krety
- ✓ dziki
- ✓ zające

SPOSOBY ZWALCZANIA SZKODNIKÓW

Zapobieganie

- ✓ odpowiedni płodozmian
 - ✓ głębokość siewu nasion
 - ✓ zaprawianie nasion przed szkodnikami
 - ✓ strachy (urządzenia imitujące odgłosy)
 - ✓ tyczki dla drapieżnych ptaków
 - ✓ osłanianie drzew
- siatkami

Fot.126

Fot.128

Fot.129

Fot.127

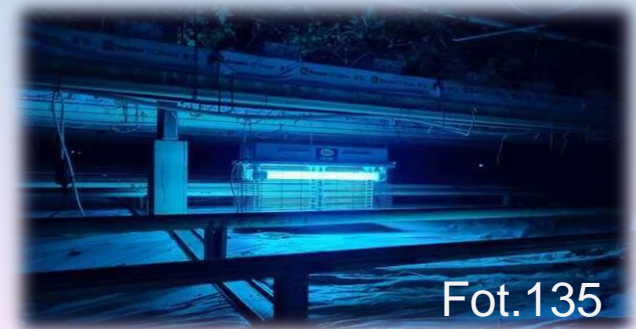
Metody agrotechniczne :

- ✓ niszczenie resztek poźniwnych
- ✓ głęboka orka po zbiorach lub jesienią
- ✓ odchwaszczanie pola po zbiorach oraz w trakcie uprawy
- ✓ ściółkowanie folią – korzystne warunki dla drapieżnych owadów chrząszczy z rodziny biegaczowatych

Fizyczne:

- ✓ termiczne - parowanie, dezynsekcja i dezynfekcja podłóży (70-100°C przez kilkanaście minut)
- ✓ dezynfekcja i dezynfekcja korzeni sadzonek przez zanurzenie w kąpeli wodnej (44°C- 2-4h), nasion suchym i gorącym powietrzem (50-60°C)
- ✓ obniżenie temp. przez wietrzenie szklarni, w mroźne dni
- ✓ pułapki (feromonowe naczynia z wodą, żółte lepy)
- ✓ lampy owadobójcze

Biologiczne:

✓ pasożytnicze błonkówki:

baryłkarz bieliniarz

mszycarze

kruszyнки

dobrotnica szklarniowa

✓ **dobroczynek szklarniowy**

✓ **biedronki**

✓ **złotook**

Fot.136

Fot.137

Fot.138

Fot.139

Fot.141

Fot.140

Fot.142

Chemiczne:

- ✓ **insektycydy** – środki owadobójcze
- ✓ **nematocydy** – środki nicieniobójcze
- ✓ **akarycydy** – środki przędziorkobójcze
- ✓ **moluscocydy** – środki ślimakobójcze
- ✓ **rodentocydy** – środki gryzoniobójcze
- ✓ **repelenty**- środki odstraszające, ptaki, ssaki

A landscape photograph showing a body of water in the background, a green field in the middle ground, and a field of red and yellow flowers in the foreground. The text is overlaid at the bottom.

***** Dziękuję za uwagę *****